

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 113/2018-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. februára 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného advokátkou [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 39 ods. 1 a 2, čl. 40 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 S 246/2015 zo 16. marca 2016 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Sžso 26/2016 z 27. septembra 2017 a takto

rozhodol:

Sťažnosť [REDACTED] odmieta.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. januára 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv zaručených v čl. 39 ods. 1 a 2, čl. 40 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 S 246/2015 zo 16. marca 2016 (ďalej aj „rozsudok krajského súdu“) a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 10 Sžso 26/2016 z 27. septembra 2017 (ďalej aj „rozsudok najvyššieho súdu“).

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že sa žalobou podanou na krajskom súde domáhal preskúmania rozhodnutia Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny č. UPS/USI/SSVODPPKC2/BEZ/2015/16339/Chr zo 14. septembra 2015, ktorým bolo zamietnuté potvrdené rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava č. BA2/OPPKŤZP/SOC/2015/105619-0004 z 18. mája 2015, ktorým mu nebol priznaný príspevok na úpravu garáže.

Krajský súd rozsudkom č. k. 2 S 246/2015-35 zo 16. marca 2016 jeho žalobu zamietol.

Sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu odvolanie. Najvyšší súd rozsudok krajského súdu potvrdil rozsudkom sp. zn. 10 Sžso 26/2016 z 27. septembra 2017.

Sťažovateľ nesúhlasí s tým, ako najvyšší súd preskúmal rozsudok krajského súdu, a tiež nesúhlasí s tým, ako sa obidva stupne súdov vysporiadali so všetkými jeho námietkami.

K porušeniu označených práv malo podľa sťažovateľa dôjsť „*nesprávnym vyhodnotením žalovaných dokladov, ktoré boli žalované a boli vykonané UPSVaR*“.

Podľa sťažovateľa krajský súd a najvyšší súd vo svojich rozsudkoch nesprávne a v rozpore s platnými predpismi vyhodnotili dôkazy a závery, ktoré boli vykonané Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny a ktoré viedli k tomu, že protiprávne zamietlo sťažovateľovi nárok na peňažný príspevok na garáž.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 39 ods. 1,2 Ústavy SR, čl. 40 Ústavy SR, čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, rozsudkom Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3Sžso/26/2016, zo dňa 27.09.2017 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 2S/246/2015, zo dňa 16.03.2016 porušené boli.

2. Ústavný súd SR rozsudok NS SR sp. zn. 3Sžso/26/2016, zo dňa 27.09.2017 a rozsudok Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 2S/246/2015, zo dňa 16.03.2016 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

3. NS SR je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania vo výške 312,34 eur na účet ich právnej zástupkyne [REDAKOVANÉ] .. do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

1.K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom krajského súdu

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity. Zo subsidiarity

právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na prerokovanie (mutatis mutandis napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06).

Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (mutatis mutandis I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta, a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96).

Proti rozsudku krajského súdu bol sťažovateľ oprávnený podať odvolanie, čo aj urobil. O jeho odvolaní rozhodol najvyšší súd. Z toho vyplýva, že sťažovateľ mal k dispozícii účinný právny prostriedok na ochranu svojich práv, o ktorom bol oprávnený rozhodnúť najvyšší súd, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie jeho práv rozsudkom krajského súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

2. K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom najvyššieho súdu

Podľa čl. 39 ods. 1 ústavy občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe a pri nespôsobilosti na prácu, ako aj pri strate živiteľa.

Podľa čl. 39 ods. 2 ústavy každý, kto je v hmotnej núdzi, má právo na takú pomoc, ktorá je nevyhnutná na zabezpečenie základných životných podmienok.

Podľa čl. 40 ústavy každý má právo na ochranu zdravia. Na základe zdravotného poistenia majú občania právo na bezplatnú zdravotnú starostlivosť a na zdravotnícke pomôcky za podmienok, ktoré ustanoví zákon.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 10 Sžso 26/2016 z 27. septembra 2017 potvrdil rozsudok krajského súdu č. k. 2 S 246/2015-35 zo 16. marca 2016.

V odôvodnení predovšetkým uviedol:

«... že nebolo sporné, že žalobca je považovaný za osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. Spornou medzi účastníkmi bola otázka, či žalobca splňa všetky podmienky ustanovené v zákone č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 447/2008 Z. z.“) pre priznanie peňažného príspevku na úpravu garáže...

Súd konštatoval, že požadovaný peňažný príspevok nie je nárokovou dávkou sociálnej pomoci, nakoľko ide o fakultatívnu dávku sociálneho zabezpečenia. Správny orgán je oprávnený uvážiť, za akých okolností a ktorému subjektu ho poskytne, pokiaľ sú splnené zákonom stanovené predpoklady. Nárok na uvedenie kompenzáciu vzniká iba potom, ak o jej priznaní právoplatne rozhodne príslušný orgán. Rozhodnutia založené na voľnej úvahe správneho orgánu by mohol súd zrušiť len vtedy, keby odporovali obsahu spisov, zásadám logického myslenia či inak by vybočovali z medzí a hľadísk stanovených zákonom (§ 245 ods. 2 O. s. p.). Takéto pochybenia však v danej veci zistené neboli.

Podkladom rozhodnutia o peňažnom príspevku je komplexný posudok (§ 55 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z. z.) vypracovaný na účely kompenzácie podľa § 11 ods. 11 tohto zákona, ktorý musí podľa § 13 ods. 9 zákona č. 447/2008 Z. z. obsahovať záver, či fyzická

osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na poskytnutie peňažného príspevku na úpravu garáže. Komplexný posudok vypracúva posudkový lekár, ktorý pri vykonávaní lekárskej posudkovej činnosti spolupracuje s lekárom so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore a sociálnym pracovníkom príslušného orgánu.

Vzhľadom na to, že posudzovanie miery funkčnej poruchy je odbornou medicínskou otázkou, súd si nemôže urobiť o tejto odbornej otázke vlastný úsudok. Komplexný posudok, ktorý spĺňa požiadavky úplnosti, celistvosti a presvedčivosti a ktorý sa vysporiadava so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami, býva spravidla rozhodujúcim dôkazom pre posúdenie správnosti a zákonnosti preskúmaného rozhodnutia...

V súvislosti s námietkou žalobcu týkajúcou sa vykonania posúdenia jeho zdravotného stavu bez jeho prítomnosti súd poukázal na § 11 ods. 9 zákona č. 447/2008 Z. z., ktorý oprávňuje posudkového lekára vykonať posúdenie zdravotného stavu fyzickej osoby bez jej prítomnosti, avšak pri splnení podmienky (*conditio sine qua non*), že vopred môže s vysokou pravdepodobnosťou vylúčiť pochybnosti o správnosti diagnostického záveru vyplývajúceho z predloženého lekárskeho nálezu alebo ak nie je potrebné overiť objektivnosť alebo úplnosť tohto diagnostického záveru. V iných prípadoch musí vykonať posúdenie zdravotného stavu fyzickej osoby za jej osobnej prítomnosti; opačný postup je zásadnou vadou zatažujúcou hodnovernosť výsledku posúdenia zdravotného stavu fyzickej osoby. Vzhľadom na to, že žalovaný nemal pochybnosti o správnosti diagnostikovaného záveru vyplývajúceho z komplexného posudku, nebolo potrebné zabezpečiť prítomnosť žalobcu. Žalovaný postupoval v súlade s § 55 ods. 13 zákona č. 447/2008 Z. z., keď mu doručil komplexný posudok spolu s napadnutým rozhodnutím...

... Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nemožno priznať úspech...

... primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami uplatnenými v žalobe

a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia...

Najvyšší súd Slovenskej republiky, s prihliadnutím na ustanovenie § 219 ods. 2 O. s. p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Z obsahu predloženého súdneho spisu, ktorého súčasťou je administratívny spis žalovaného, najvyšší súd zistil skutkový stav tak, ako ho podrobne popísal krajský súd. Odvolací súd sa preto s odôvodnením napadnutého rozsudku stotožňuje v celom rozsahu, považujúc právne posúdenie veci krajským súdom za správne, a aby nadbytočné neopakoval pre účastníkov známe fakty v prejednávanej veci, najvyšší súd na doplnenie a zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku dodáva:

Odvolací súd má rovnako ako krajský súd za to, že žalobca nespĺňa podmienky pre priznanie príspevku peňažného na úpravu garáže.

Z dôvodovej správy k zákonu č. 447/2008 Z. z. vyplýva, že účelom zákona je upraviť právne vzťahy pri kompenzácii sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia tak, aby sa vytvorili pre fyzické osoby s ťažkým zdravotným postihnutím porovnateľné príležitosti v každodennom živote a eliminovali sa bariéry, s ktorými sa stretávajú v oblastiach vymedzených v zákone s cieľom ochrániť túto skupinu fyzických osôb pred sociálnym vylúčením pri zachovaní ich ľudskej dôstojnosti.

Príspevok na úpravu garáže je jednou z foriem kompenzácie, ktorá však môže byť priznaná iba za zákonom stanovených podmienok, pričom podkladom na rozhodnutie o peňažnom príspevku je v zmysle § 55 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z. z. komplexný posudok. Komplexný posudok, ktorý nevypracúva posudkový lekár, ale sociálny pracovník príslušného úradu, a to na základe lekárskeho posudku (vypracuje posudkový lekár) a posudkového záveru (vypracuje sociálny pracovník), musí obligatórne obsahovať návrh druhu peňažného príspevku na kompenzáciu. Príspevok na úpravu garáže v prípade žalobcu nebol navrhnutý, a to aj vzhľadom na nesplnenie legislatívnych podmienok...

Odvolací súd ďalej uvádza, že ide o fakultatívnu dávku, ktorá môže byť správnym orgánom priznaná, ak je fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím vlastníkom garáže,

alebo ak je garáž súčasťou nájomného bytu a zároveň nie je súčasťou celoročnej pobytovej sociálnej služby. Ako vyplýva z administratívneho spisu, predmetnú podmienku žalobca nesplňa, nakoľko na základe predložených dokladov nebolo jeho vlastníctvo ku garáži preukázané a garáž nie je ani súčasťou nájomného bytu. Trvalý pobyt žalobcu nie je pre priznanie predmetného príspevku podstatný.

Odvolací súd považuje za irelevantné námietky navrhovateľa, že trvalý pobyt alebo právo doživotného užívania, ktoré má k chate, možno postaviť na úroveň nájomného vzťahu, a že chatka splňa všetky podmienky rodinného domu. Chata, v ktorej má žalobca trvalý pobyt, je stavbou určenou na individuálnu rekreáciu, pričom trvalý pobyt má v tomto prípade iba evidenčný charakter, nezakladá nijaké právo k budove ani k jej vlastníkovi a nemení sa tým ani účel či charakter stavby, ktorý je v každom prípade určený kolaudačným rozhodnutím vo väzbe na stavebné povolenie vydané stavebným úradom. Zároveň ani pozornosti odvolacieho súdu neuniklo, že príspevok žiadal žalobca na úpravu garáže, ktorá má však vybudované iba základy, pričom v zmysle § 37 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z. z. za úpravu garáže nemožno považovať vybudovanie nového objektu, preto ani vzhľadom na uvedené by príspevok nebol žalobcovi poskytnutý.

Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami správnych orgánov ako aj s ich právnym posúdením, v konaní, ani v rozhodnutiach správnych orgánov nezistil porušenie žiadneho z ustanovení Správneho poriadku ani iného právneho predpisu. Žalobca nevyvrátil žiadnym hodnoverným spôsobom skutočnosti a skutkový stav, ktorý bol zistený správnymi orgánmi, a s ktorými sa stotožnil aj krajský súd, a preto za takýchto skutkových okolností napadnuté rozhodnutie žalovaného je i podľa názoru odvolacieho súdu vydané na základe riadne a dostatočne zisteného skutkového stavu veci. Vykonanie sociálnej posudkovej činnosti v mieste trvalého pobytu žalobcu by bolo nadbytočné, nakoľko by neovplyvnilo závery rozhodnutí správnych orgánov. Námietky žalobcu uvedené v odvolaní sú v podstate zhodné s námietkami uvedenými v žalobe, s ktorými sa náležite vysporiadal už krajský súd. Preto ak krajský súd dospel k záveru, že skutkový stav veci bol v správnom konaní spoľahlivo zistený a postup ako aj rozhodnutia správnych orgánov v oboch stupňoch považoval za vydané v súlade so zákonom, bolo potrebné rozhodnutie súdu, ktorý zamietol žalobu žalobcu, považovať za správne.»

Ústavný súd preskúmal námietky sťažovateľa a konštatuje, že jeho sťažnosť vo vzťahu k namietanému rozsudku najvyššieho súdu treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

Najvyšší súd podľa názoru ústavného súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodnil, dal sťažovateľovi odpoveď na všetky námietky uvedené v odvolaní. Rozsudok najvyššieho súdu nie je arbitrárny. Ústavný súd nezistil, že by výklad ustanovení procesného kódexu najvyšším súdom a jeho závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, keďže z nich nevyplýva ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Podľa uvedených článkov ústavy a dohovoru právo na spravodlivý súdny proces neznamena tiež právo na to, aby bol účastník konania pred súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho právnymi názormi (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08). Je v právomoci súdu vykladať a aplikovať zákony (obdobne napr. I. ÚS 50/04, IV. ÚS 252/04).

Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi posudzovaným rozsudkom najvyššieho súdu a namietaným porušením základných práv sťažovateľa tak, ako to v petite svojej sťažnosti navrhuje vysloviť.

S prihliadnutím na uvedené ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. februára 2018